

Agadir.

Den förbjudna kampen

Hammadi har fötts in i kampen för världens sista koloni. Han läser på universitetet i marockanska Agadir, där två västahariska studenter mördades vid en manifestation i början av december.

När vi pratar om Västsaharas framtid ser sig Hammadi nervöst omkring på kaféet. Han böjer sig fram över bordet och viskar så tyst att orden måste läsas från hans läppar:

– Som jag ser det är självständighet den enda lösningen.

Just de orden är förbjudna enligt marockansk lag. Man får inte ifrågasätta det marockanska territoriet, inte kritisera ockupa-

tionen av Västsahara.

– Jag har inget förtroende för den marockanska regeringen, viskar Hammadi vidare. De skrämmer och trakasserar min familj.

Universitetet i Agadir har en policy som säger att den som uttrycker sympatier för Västsaharas självständighet blir avstängd. Hammadi är väldigt mån om att ingen ska misstänka hans engagemang. Han bor i en lägenhet utanför campus, eftersom polisen i samband med manifestationer brukar göra räder i studentlägenheterna och arresterar dem som har otillättna flygblad och tidningar. Men det är inte alla som har råd att välja att inte bo i studentlägenhet.

– Efter mordet var det mycket protester

på universitetet. Det var många som sov i vår lägenhet för att de var rädda att polisen skulle komma på natten.

Den första december skulle de västahariska studenterna Baba Khayya och Laktief Elhousin ta bussen från Agadir i södra Marocko för att fira högtiden Aid Aladha med sina familjer i Västsahara. När de klev på bussen påstod chauffören att deras biljetter inte var giltiga. I protest mot att busschauffören försökte neka dem deras platser satte de sig framför bussen och krävde att få åka med. De fick stöd från andra resenärer och manifestationen slutade med att busschauffören körde ihjäl de två studenterna.

Den marockanska regeringen tillsatte

snabbt en utredning och klassade händelsen som en olyckshändelse.

– Jag blev så arg, utbrister Hammadi. Det fanns många vittnen som såg vad som hände. Flera av mina vänner var där. Direkt efteråt hade vi ett möte på universitetet där de som hann undan polisen berättade om vad som hänt. Det var ingen olyckshändelse.

Efter mycket påtryckningar från internationella organisationer fängslades busschauffören i slutet av december.

Hammadi åkte också hem till sin familj i El Aaiún för att fira Aid Aladha. Men han åker sällan buss.

– De som jobbar på bussbolaget är rasister. De hatar västsaaharier. Det som hände i början av december var som vilket terminsslut som helst med skillnaden att studenterna som protesterade blev mördade. Det är vanligt att chaufförerna påstår att våra biljetter inte är giltiga.

Tvärs igenom Agadir skär den stora vägen Boulevard Hassan II, uppkallad efter kungen som 1975 ledde den Gröna marschen och påbörjade den marockanska ockupationen. Hammadi beskriver Västsahara som ett öde land.

– I vissa städer finns det fler marockanska poliser och militärer än civila invånare. Människor flyttar från städerna, ut på landet för att komma bort från militären.

Den västsaahariska journalisten Mustapha Abd Daiem sitter fängslad i Marocko sedan i slutet av oktober. Han skriver för organisationen *The Saharawi unit of defence to human rights* och har bland annat uppmärksammat diskrimineringen av västsaahariska studenter. Mustapha Abd Daiem greps i slutet av oktober och dömdes den 9 november till tre års fängelse och böter på över 50 000 kronor.

Eftersom han har fått ha kvar sin telefon i fängelset, kontaktar jag honom och ber honom berätta vad som hände.

– Jag blev gripen utanför mitt hem. Det var mitt i natten. Jag tvingades in i en civil bil med svarta fönsterrutor. Det var som en kid-

nappning, säger han.

Mustapha Abd Daiem vet inte vart han blev fördd men berättar att det inte var till polisstationen. Han berättar att han blev fastlåst med handklovar stående vid väggen och utfrågad om sina kontakter med andra västsaahariska människorättsaktivister. Han fick inte sova, dricka eller gå på toaletten.

– Jag var helt säker på att jag skulle ”försvinna”. Ingen talade om varför jag blivit arresterad eller var jag var.

Mustapha Abd Daiem berättar att han dömdes utan att hans advokat var närvarande och vet fortfarande inte på vilka grunder.

– Som jag ser det fängslades jag för att jag yttrade min åsikt.

Under början av året har Mustapha Abd Daiems situation uppmärksamats av människorättsorganisationer över hela världen.

Hammadi berättar att en klasskompis kommit hem till honom efter vår intervju. Han hade sett oss på kaféet och anklagade Hammadi för att vara kriminell genom sina kontakter med utländska journalister. I fortsättningen vill inte Hammadi mötas på stan längre. Istället får vi ses hemma i lägenheten som han delar med två andra studenter, också de från Västsahara.

De visar bilder från manifestationerna som hölls på universitetet efter mordet. Västsa-

”Trots risken att bli avstängd eller till och med ställd inför rätta organiserar sig västsaahariska studenter och protesterar.”

Hammadi vågar inte framträda med namn och bild av rädsla för repressalier.

hariska studenter hungerstrejkade i protest mot att regeringen försökte skydda busschauffören och mörka mordet.

Eftersom det inte finns några universitet i Västsahara måste de som vill studera söka sig till Marocko. Trots risken att bli avstängd eller till och med ställd inför rätta organiserar sig västsaahariska studenter och protesterar.

– När våra familjer får problem har vi större möjlighet att uttrycka oss än vad de har. I Västsahara finns det poliser överallt. Protester tystas snabbt. Här finns det större internationell insyn.

Hammadi förbereder te i vardagsrummet. Det är en tidskrävande procedur. Han häller omsorgsfullt te från glas till glas för att det ska bildas ett skum på toppen. Samtidigt översätter han sin rumskamrat Rgaybis arabiska till engelska. Rgaybis läser juridik och hoppas i framtiden kunna jobba som försvarare för västsaahariska aktivister.

– Jag är medveten om att jag kommer att stöta på mycket motstånd. Det känns också svårt att behöva jobba utifrån en lag som dels inte är demokratisk och dels diskriminerar min familj och mina vänner, säger han.

Hammadi hoppas kunna avsluta sin utbildning i något annat land.

– Jag är trött på att alltid behöva vara så försiktig, säger han. Men när jag är klar flyttar jag tillbaka till El Aaiún.

Hans rumskamrat instämmer. Ingen av dem kan tänka sig att leva någon annanstans än i Västsahara.

– Vi har fötts in i det här, säger Hammadi och nickar mot Rgaybis. Vi kommer aldrig sluta kämpa.

Text och bilder: Lisa Olofsson
Liknande artikel publicerad i Amnesty Press nr 1

